

Aan: PORA Sociaal /Stuurgroep sociale dienst regio Alkmaar (SRA)

Van: Projectleiding SRA

Datum: 16 september 2013

Onderwerp: bespreekpunten colleges met betrekking tot besluitvorming voortgang samenwerking

Inleiding

Tijdens het PORA van 21 augustus 2013 is de (aanvullende) beslisnota over de SRA besproken. Hieruit is naar voren gekomen dat de colleges van de gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard, Schermer en Graft/ de Rijk met het beslisdocument kunnen instemmen en deze ter besluitvorming (na verkregen advies van de BOR) willen voorleggen aan de respectievelijke gemeenteraden.

De colleges van de gemeenten Bergen, Castricum, Heiloo en Langedijk zijn de mening toegedaan dat in het beslisdocument en de aanvullende nota een aantal zaken nog moet worden beantwoord voordat het bestuurlijke besluitvormingstraject voortgezet kan worden met een positief advies van de colleges.

Het gaat om drie onderwerpen, waarover tussen de partijen overeenstemming dient te worden bereikt:

- de stemverhouding van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling
- het financiële verdeelmodel van het samenwerkingsverband
- de positie van het WNK in het kader van de samenwerking

De acht gemeenten zijn tijdens extra PORA vergaderingen op 28 augustus en 4 september 2013 tot een gelijkkluidend advies aan hun colleges gekomen over de drie genoemde zaken en daarmee over het beslisdocument, zodat na instemming van de colleges een start kan worden gemaakt met het bestuurlijke besluitvormingsproces, waarbij als uitgangspunt geldt dat de samenwerking per 01-01-2014 van start kan gaan. Het betreft hier een packagedeal tussen de acht gemeenten met betrekking tot de drie onderwerpen. Door deze packagedeal als addendum toe te voegen aan het beslisdocument van juni 2013 ontstaat er een overall document om te komen tot besluitvorming met betrekking tot de SRA.

De besluitvorming over de genoemde drie zaken zal in de colleges van de acht gemeenten plaatsvinden op dinsdag 1 oktober a.s., daarna zal terugkoppeling plaatsvinden in een PORA op woensdag 2 oktober a.s., waarna besloten wordt of er voldoende basis is om een positief advies over het beslisdocument uit te brengen aan de afzonderlijke colleges. Het afgesproken proces met betrekking tot de genoemde drie onderwerpen als onderdeel van het beslisdocument wordt door de acht gemeenten gezien als een definitief traject om te komen tot besluitvorming met betrekking tot de beoogde samenwerking.

Het PORA legt aan de colleges van de acht gemeenten de navolgende packagedeal voor met betrekking tot de volgende drie onderwerpen. Het instemmen met deze deal houdt in dat tevens akkoord wordt gegaan met de inhoud van het beslisdocument van juni 2013. De drie onderwerpen zullen op de hieronder beschreven wijze onderdeel uitmaken van het genoemde beslisdocument.

Onderwerp 1. De stemverhouding van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2014.

Het bestuur van het samenwerkingsverband wordt gevormd door één bestuurslid per deelnemende gemeente. De stemverhouding is gelijk met de huidige gemeenschappelijke regeling WNK bedrijven. Het bestuurslid heeft 3 stemmen bij >60.000 inwoners, 2 stemmen bij een inwoneraantal tussen 30.000 en 60.000 en één stem bij minder dan 30.000. Het maximaal uit te brengen stemmen bedraagt dertien.

<u>Gemeente</u>	<u>inwoners</u>	<u>stem</u>
Alkmaar	94505	3
Heerhugowaard	52483	2
Schermer	5501	1
Graft de Rijk	6436	1
Heiloo	22650	1
Castricum	34402	2
Bergen	30333	2
Langedijk	26899	1

De stemverhouding zal één jaar (31 december 2014) na het tot stand komen van gewijzigde GR (per 1 januari 2014) worden geëvalueerd en zondig gewijzigd.

Onderwerp 2. Het verdeelmodel met betrekking tot de kosten van samenwerking.

Algemeen

In het beslisdocument wordt voorgesteld om de budgetten (zoals de uitvoeringskosten, BUIG- en het participatiebudget) van de deelnemende gemeenten over te dragen naar de uitvoeringsorganisatie, waarbij de gemeenten wel haar budgetrecht zullen behouden. Er moet voor de kosten van de organisatie dan ook een onderscheid worden gemaakt tussen de grote geldstroom (het betalen van de uitkeringen, het minimabeleid en de SW lasten) en de kleine geldstroom (de uitvoeringskosten).

De totale kosten van de nieuwe organisatie worden deels bepaald op basis van historie en de geformuleerde uitgangspunten met bijbehorende kengetallen door middel van een uitvraag door de accountant Price Waterhouse Coopers (hierna PWC). Voor de verdeling van de uitvoeringskosten van de nieuwe organisatie over de betrokken gemeenten zijn verschillende modellen doorgerekend:

- a. Verdeling naar aandeel in de totale kosten;
- b. Verdeling naar aandeel in de formatieomvang;
- c. Verdeling naar aandeel in het aantal klanten;
- d. Verdeling naar aandeel in het aantal inwoners;
- e. Het gemiddelde aandeel per deelnemer op basis van A, B, C en D.

De indicatieve begroting 2014-2017, opgesteld door PWC, d.d. 7 januari 2013, vindt u de financiële effecten van alle verdeelmodellen (pagina 24 t/m 28) per gemeente.

De deelnemende gemeenten delen op basis van een vastgestelde verdeelsleutel de positieve en negatieve saldi van de grote en kleine geldstroom van de gemeenschappelijke regeling. Hiermee wordt vormgegeven aan het solidariteitsbeginsel van de samenwerking.

Voorstel Portefeuillehouders:

In afwijking van het gestelde in het beslisdocument stellen de wethouders aan de colleges voor om de budgetten van de grote geldstroom wel beschikbaar te stellen voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie, maar niet over te dragen. Dit betekent dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie per jaar op klantniveau per gemeente afrekent. Het betreft hier de kosten die gemaakt zijn voor het betalen van de algemene en bijzondere uitkeringen en de SE-gelden die gemoeid zijn met de uitvoering van de SW-taakstelling van de WNK bedrijven. De gemeenten ontvangen per 01-01-2015 een ongedeeld BUIG budget, waaruit deze kosten dienen te worden voldaan.

Om het solidariteitsbeginsel wel recht te doen, stellen wethouders voor om de uitvoeringskosten te verdelen op basis van klanten en het bedrag voor uitvoeringskosten jaarlijks over te dragen aan de uitvoeringsorganisatie.

Voor gemeenten waarvoor door de keuze van dit verdeelmodel een nadeel in de uitvoeringskosten ontstaat, geldt dat dit nadeel wordt opgevangen door de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Bij de start van het samenwerkingsverband is het mogelijk dat door de keuze voor het verdeelmodel op basis van het aantal klanten één of meerdere gemeenten een nadelige positie moeten overbruggen ten opzichte van de frictiekosten in hun begroting.

Voorgesteld wordt om het genoemde nadelige saldo van de desbetreffende gemeenten in het eerste jaar van de samenwerking op basis van de uitgangspunten van het verdeelmodel gezamenlijk te dragen. Om te voorkomen dat de deelnemende gemeenten hiervoor extra middelen moeten genereren, wordt voorgesteld om de toekomstige directie van het samenwerkingsverband als opdracht mee te geven deze frictiekosten voor de nadeelgemeenten de eerste twee jaren te betalen uit het te realiseren voordeel van de bedrijfsvoeringskosten van de regionale sociale dienst.

Hiermee wordt het geprognosticeerde voordelige exploitatieresultaat van de nieuwe uitvoeringsorganisatie gedurende de eerste twee jaar aangewend voor de genoemde compensatie.

Kosten couleur locale

Portefeuillehouders stellen voor om de kosten van het couleur beleid als volgt in te vullen:

Wanneer specifiek beleid van een gemeente aan de orde is op de beleidsterreinen bijzondere bijstand en re-integratie /participatie en de kosten bedragen minder dan het door het bestuur van de SRA vastgestelde percentage van het overgedragen participatiebudget dan wordt de uitvoering met gesloten beurzen door het samenwerkingsverband uitgevoerd. De uitvoeringskosten voor het couleur locale beleid worden gedragen door het samenwerkingsverband, voor zover gelegen binnen de taakopdracht.

Specifiek gemeentelijk minimabeleid zoals stadspassen, niet zijnde bijzondere bijstand of participatie /re-integratiebeleid, en beleid dat een door het bestuur SRA vastgestelde marge overtreft, wordt financieel door de gemeente zelf gedragen.

Onderwerp 3. De positie van het WNK in het kader van het samenwerkingsverband

Het dienstverleningsmodel van het samenwerkingsverband gaat uit van het opgaan van de WNK bedrijven in de nieuwe samenwerkingsorganisatie SRA. Hierdoor ontstaan er drie uitvoerende units die aangestuurd worden door een centrale directie. Met dit model wordt aangesloten bij de invoering van de Participatiewet van 01-01-2015.

Om tot een goede samenvoeging van de WNK bedrijven en de huidige afdelingen sociale zaken van de samenwerkende gemeenten te komen is het noodzakelijk dat er door een kwartiermaker voor de WNK bedrijven een business-/uitvoeringsplan geredigeerd wordt met als doel de gemeentelijke bijdrage per 01-01-2015 te reduceren tot nul. De actuele situatie is dat de WNK bedrijven door het uitblijven van een businessplan met betrekking tot de toekomstige bedrijfsvoering, tot op heden niet is voorbereid om deel uit te maken van het toekomstige samenwerkingsverband. Daarbij moet worden vastgesteld dat de financiële situatie van de WNK bedrijven in de loop van 2013 is verslechterd. De bedrijfsvoering van de huidige WNK bedrijven behoort niet tot de projectopdracht SRA, maar is ter competentie van de huidige directie van de WNK bedrijven en het bestuur van de huidige gemeenschappelijke regeling. Echter, voor het welslagen van het dienstverleningsmodel is het noodzakelijk dat de WNK bedrijven worden voorbereid op een samenvoeging met de huidige taakstelling van de afdelingen sociale zaken van de gemeenten.

Voorstel:

De portefeuillehouders stellen voor om de WNK bedrijven per 01-01-2014 onder het samenwerkingsverband SRA te brengen. De reorganisatie van de WNK bedrijven wordt gerealiseerd onder verantwoordelijkheid van de nieuwe directie en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling van het samenwerkingsverband. De omvorming van de bedrijfsvoering van de WNK bedrijven ter voorbereiding op de samenvoeging wordt onderdeel van de taakopdracht van het samenwerkingsverband SRA. De huidige gemeenschappelijke regeling van de WNK bedrijven wordt per 01-01-2014 omgevormd tot gemeenschappelijke regeling voor het samenwerkingsverband SRA.

De WNK bedrijven worden in het tijdsbestek september 2013 tot en met 31 december 2014, onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de aangepaste gemeenschappelijke regeling getransformeerd tot een bedrijf dat is voorbereid op de uitvoering van de Participatiewet per 01-01-2015, waarbij tevens wordt meegenomen dat de WNK bedrijven per 01-01-2015 organisatorisch onderdeel gaat uitmaken van het samenwerkingsverband SRA. Hiermee wordt een effectieve sturing aan het veranderingsproces gegeven onder de verantwoordelijkheid van een nieuw te vormen directie. Er dient wel op een effectieve en daadkrachtige wijze te worden geïntervenieerd in de bedrijfsvoering van de WNK bedrijven, met als uitgangspunt dat het financieel risico voor de toekomst voor de deelnemende gemeenten zal worden beperkt en beheerst en wordt teruggebracht naar nul.

De financiële huishouding van WNK Bedrijven en de sociale dienst blijven gedurende 2014 gescheiden van elkaar binnen de GR. Het bestuur van de GR besluit per 01-01-2015 of de WNK bedrijven onderdeel gaan uitmaken van de SRA. Tot 01-01-2015 zal er binnen de GR een opdrachtnemer /opdrachtgever relatie aanwezig zijn tussen de sociale dienst en de WNK bedrijven daar waar het de besteding van het Participatiebudget betreft. De SW taakopdracht wordt per 01-01-2014 onder verantwoordelijkheid van de directie SRA uitgevoerd. Tot 01-01-2015 zal er onder de

gewijzigde GR geen sprake zijn van een samenvoeging van taken en doelstellingen van de huidige afdelingen Sociale zaken en herinrichten van de bedrijfsvoering van de huidige WNK bedrijven.

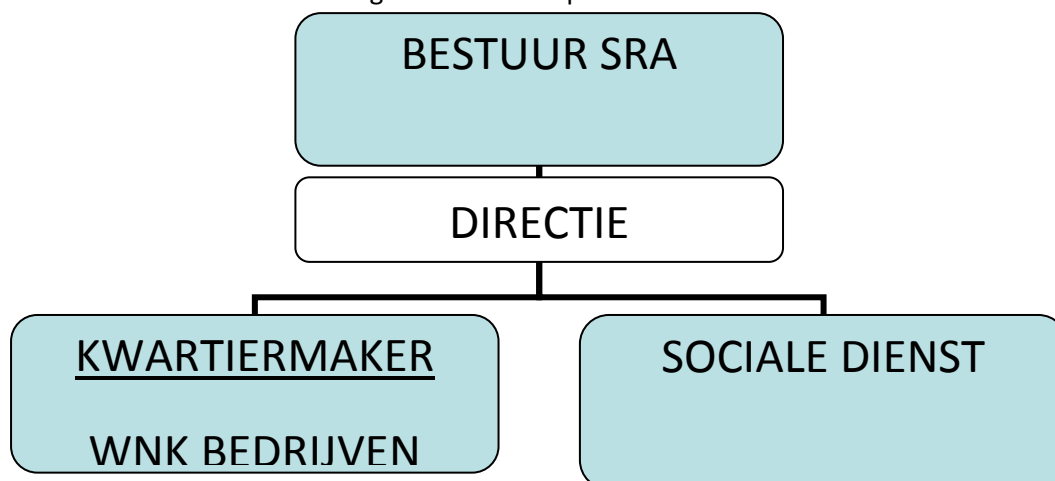
Voor de periode van november 2013 tot 1 mei 2014 zal het bestuur van WNK Bedrijven een kwartiermaker benoemen die de volgende taakopdracht zal uitvoeren:

- een uitvoeringsplan schrijven voor de herstructurering van de bedrijfsvoering van WNK bedrijven en voer het plan uit. (De redactie en de uitvoering van het plan dient op 31 december 2014 te zijn voltooid, of zoveel eerder als mogelijk is.)
- het uitvoeringsplan dient de navolgende doelstellingen te realiseren:
 - o het realiseren van het terugbrengen van de gemeentelijke bijdrage SE per 31 december 2014 voor de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling naar nul.
 - o het heroverwegen van portfolio van de WNK bedrijven, waardoor er een gezond bedrijf ontstaat.
 - o het uitvoeringsplan dient Participatiewet proof te zijn.
 - o het uitvoeringsplan dient te voldoen aan de uitgangspunten zoals die zijn verwoord in het dienstverleningsmodel SRA, tenzij onomstotelijk wordt aangetoond dat een alternatieve optie voor de WNK bedrijven in deze een beter resultaat voor de deelnemende gemeenten zal opleveren.
 - o het herstructureren van de bedrijfsvoering WNK, zodat er per 31 december 2014 een efficiënte en effectieve organisatie is ontstaan, die de bedrijfsvoeringsrisico's voor de deelnemende gemeenten reduceert.
 - o WNK Bedrijven is per 1 januari 2015 financieel gezond en zal qua bedrijfsvoering en begroting worden geïmplementeerd in het SRA.

Na 01-01-2015 zal er op basis van besluitvorming van het bestuur van de GR een organisatorische samenvoeging plaatsvinden tussen de WNK bedrijven en de samengevoegde afdelingen sociale zaken van de gemeenten, dan wel zullen er twee aparte organisaties blijven bestaan binnen de SRA met een gescheiden begroting en verantwoording naar de deelnemende gemeenten.

De taakstelling van de WNK bedrijven om voor 31-12-2014 te komen tot een gewijzigde bedrijfsvoering met als doelstelling het realiseren van een reductie van de gemeentelijke bijdrage tot nul en deze organisatie voor te bereiden op een samenvoeging per 01-01-2015 met de al samengevoegde afdelingen sociale zaken, zal voor de WNK bedrijven onder verantwoordelijkheid van de directie SRA worden gerealiseerd door de directie van de WNK bedrijven.

Bovenstaande leidt tot het volgende overzicht per 01-01-2014:

Gevolgen voor het personeel van de huidige sociale diensten en de huidige WNK Bedrijven

Door te kiezen voor het openbaar lichaam zullen de medewerkers van de huidige sociale diensten in dienst komen van de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat zij hun opgebouwde rechten uit de huidige ambtelijke dienstbetrekking behouden.

De huidige medewerkers van WNK Bedrijven zijn al in dienst van de gemeenschappelijke regeling en gaan zonder juridische gevolgen over naar de (aangepaste) gemeenschappelijke regeling. Binnen WNK Bedrijven werken medewerkers onder verschillend werkgevers-werknemersregiem: Er zijn medewerkers met een SW-dienstverband, medewerkers zonder dienstverband maar met een pay-rollconstructie, medewerkers in dienst van WNK Bedrijven zelf en medewerkers met een ambtelijke status. Het uitvoeringsplan over de bedrijfsvoering van de WNK Bedrijven moet aangegeven wat de arbeidsrechtelijke gevolgen voor deze medewerkers zijn. Uiteraard geldt voor de werknemers die tot 31 december 2014 op basis van de SW een dienstverband hebben, dat de huidige arbeidsverhouding blijft bestaan.

De Bijzondere ondernemingsraad (BOR) zal over de gevolgen van het uitvoeringsplan instemming/advies worden gevraagd.

De BOR constateert dat als aan een externe partij de opdracht zal worden gegeven om een uitvoeringsplan voor WNK op te stellen, zij gebruik willen maken van hun adviesrecht. In dat verband onderstrepen wij de werking van artikel 25, lid 1n van de Wet op de Ondernemingsraden: het verstrekken van adviesopdrachten aan deskundigen buiten de onderneming over aangelegenheden als de onderhavige zijn adviesplichtig. Dit geldt daarbij evenzeer voor het formuleren van de adviesopdracht terzake.

SAMENVATTING BESLUITEN DRIE ONDERWERPEN

1. Stemverhouding, blijft gelijk met huidige GR. Eind 2014 wordt de stemverhouding geëvalueerd en zonodig, aangepast.
2. Verdeelmodel op basis van klantenaantal. Tekorten in de kleine geldstroom met betrekking tot frictiekosten wordt meegenomen in de taakstelling van de directie van de nieuwe organisatie. De BUIG en participatie budgetten worden niet overgedragen aan de samenwerkingsorganisatie maar de grote geldstroom wordt door de nieuwe uitvoeringsorganisatie per klant afgerekend. De kosten couleur locale wordt specifiek geregeld.
3. De huidige Gr van de WNK Bedrijven wordt gewijzigd, waarbij de taak en doelstelling van de huidige afdelingen sociale zaken worden ondergebracht bij de GR. De WNK Bedrijven blijven tot 01-01-2015 functioneren met een eigen begroting. De WNK Bedrijven worden per 01-01-2014 gebracht onder de directieverantwoordelijkheid van de nieuwe uitvoeringsorganisatie SRA. Per 01-01-2015 zal een besluit worden genomen door het bestuur van de GR om de bedrijfsvoering en de begrotingen van de WNK Bedrijven en de unit Sociale dienst samen te voegen.

Tot slot: het verdere proces

Indien de colleges op 1 oktober tot overeenstemming komen, worden bovenstaande voorstellen verwerkt in de beslisnota van juni 2013. De aangepaste beslisnota wordt in eerste instantie ter kennisname aan de gemeenteraden gestuurd.

Gelijktijdig gaat een adviesaanvraag naar de Bijzondere Ondernemingsraad (BOR), die een adviestermijn van 6 weken heeft. Het advies van de BOR wordt uiterlijk 12 november verwacht en gaat voor een definitief besluit naar de colleges (op 26 november a.s.).

Het bestuur van de huidige GR WNK Bedrijven moet zo snel mogelijk na 2 oktober (besluitvorming in colleges) besluiten tot aanpassing van de GR.

Het raadsvoorstel en -besluit wordt op 27 november naar de gemeenteraden gestuurd (na definitieve besluitvorming door de acht colleges). De verwachting is dat de raden in december zullen besluiten.

Door de projectleiding worden na 1 oktober de volgende acties in werking gezet:

- De huidige GR WNK Bedrijven wordt aangepast conform de afspraken.
- Er wordt een benoemingsprocedure gestart voor een algemeen directeur SRA.
- De vakbonden worden betrokken d.m.v. de instelling van een Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO). Het overleg met de Bijzondere Ondernemingsraad wordt voortgezet.
- Met de voorzitters van de cliëntenraden wordt afgestemd hoe cliëntenvertegenwoordiging vorm krijgt in de nieuwe uitvoeringsorganisatie.
- De aanbesteding automatisering wordt voorbereid.
- Een huisvestingsnotitie wordt voorbereid en voorgelegd aan de stuurgroep/PORA.
- Beleid en werkprocessen van de sociale diensten worden op elkaar afgestemd.
- Er zal een aangepaste begroting voor de sociale dienst worden opgesteld waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de kleine en grote geldstroom.
- Re-integratieactiviteiten (contracten en afspraken met derden) worden geïnventariseerd.
- Er wordt op basis van de voorgenomen besluiten een overall implementatieprogramma voorbereid, waarin een begroting is opgenomen.
- Er zal een communicatietraject worden ingezet naar de medewerkers, bestuurders en andere belanghebbenden op basis van een daartoe opgesteld communicatieplan.